

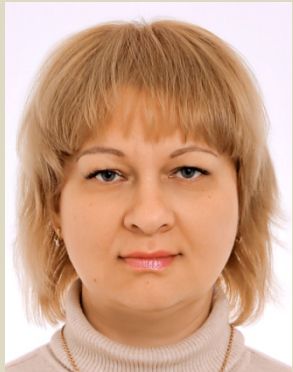
Оцінка впливу на довкілля

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	263 – Цивільна безпека	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут механічної інженерії і транспорту
Назва програми	Охорона праці	Кафедра	Безпека праці та навколишнього середовища
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	українська

Викладач

Максименко Олена Аркадіївна, *maximenkooa@ukr.net*

к.т.н., доцент

Автор та співавтор більш ніж 63 наукових та навчально-методичних праць ,

Курси: Оцінка впливу на довкілля (лекц.,практ),Теорія горіння та вибуху (лекц.,практ.), Екологія (англ.), Основи екології (лекц., лаб.), Основи професійної безпеки та здоров'я людини (укр.,англ., лекції та практи.)

Загальна інформація про курс

Анотація	<p>Курс «Оцінка впливу на довкілля» призначено для студентів рівня бакалавр, що навчаються по спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма - Охорона праці, заочної форми навчання. Курс вивчається у четвертому семестрі.</p> <p>Теоретичний матеріал курсу розповідає про застосування правових та організаційних засад оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських і приватних інтересів.</p>
Цілі курсу	<p>Формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення застосування правових та організаційних засад оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських і приватних інтересів.</p>
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Наприкінці курсу диференційний залік
Семестр	5

Результати навчання:

- ПРН 3 Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.
- ПН 4 Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.
- ПРН 8. Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.
- ПРН 10 Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.
- ПРН 14 Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.

Теми що розглядаються

МОДУЛЬ 1.

Головні аспекти, нормативна база, державне регулювання та управління у галузі оцінки впливу на довкілля (ОВД).

ТЕМА 1. Оцінка впливу на довкілля як інструмент попередження негативного впливу на навколишнє середовище.

1. Законодавча база України щодо оцінки впливу на довкілля (ОВД) та оцінки впливу на навколишнє середовища (ОВНС).

2. Зміст і суб'єкти оцінки впливу на довкілля. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля.

Практичне заняття №1 Порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

ТЕМА 2. Процедура здійснення оцінки впливу на довкілля.

1. Категорії видів планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля.

2. Класи наслідків (відповідності) діяльності.

3. Підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля згідно з міжнародними зобов'язаннями України.

Практичне заняття №2 Критерії визначення планованої діяльності, її розширення та зміни, які не підлягають оцінці впливу на довкілля.

ТЕМА 3. Громадське обговорення.

1. Гласність оцінки впливу на довкілля.

2. Законодавче і нормативно-правове забезпечення доступу громадськості до екологічної інформації.

3. Урахування громадських інтересів при розробленні та реалізації проектів екологічно небезпечних об'єктів і видів діяльності .

Практичне заняття №3 Складання «Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля».

ТЕМА 4. Об'єкти оцінки впливу на довкілля.

1. Інформування громадськості про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

2. Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля.

3. Інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності.

Практичне заняття №4 Складання Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

МОДУЛЬ 1.

Методологія здійснення оцінки впливу на довкілля.

ТЕМА 5. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

1. Визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації.

2. Звіт з оцінки впливу на довкілля. Нормативно-методичне забезпечення та стандартизація підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля.

3. Громадське обговорення у процесі оцінки впливу на довкілля з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

Практичне заняття № 5 Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля.

ТЕМА 6. Звіт з оцінки впливу на довкілля.

1. Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля.

2. Врахування результатів оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності.

Практичне заняття №6 Зміст та структура звіту з оцінки впливу на довкілля.

ТЕМА 7. Оцінка транскордонного впливу на довкілля.

1. Оцінка транскордонного впливу на довкілля. Процедура здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля.

2. Схвалення результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля.

ТЕМА 8. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля

1. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля.
2. Тимчасова заборона (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними.

Форма та методи навчання

Лекційні заняття: читання лекції проводиться шляхом начитування матеріалу. Для активізації заняття застосовуються метод дискусії, проблемного навчання, використання підготовленого дидактичного матеріалу, який демонструється з використанням технічних засобів навчання.

Практичні заняття: проводяться на підставі складених ситуаційних завдань, шляхом проведення розрахунків за визначеними варіантами. Застосовуються метод дискусії, проблемного навчання, ІТ-методів, навчання на основі досвіду. Під час практичних занять відбувається закріплення теоретичного матеріалу, виконання творчих завдань.

Для самостійної роботи студентів використовується самостійне вивчення теоретичного матеріалу дисципліни з використанням Internet-ресурсів, методичних розробок, спеціальної навчальної та наукової літератури.

Методи контролю

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ХП». При вивченні студентами дисципліни передбачається два види контролю: змістовий модульний та підсумковий.

Поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, виконання індивідуальних завдань, проведення контрольних робіт, виступів на практичних заняттях, тощо.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом тестування за змістовними модулями;
- практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань.

Семестровий контроль проводиться у формі іспита відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий контроль проводиться в усній формі по білетах.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до іспиту з навчальної дисципліни за умови відвідування лекцій та виконання індивідуальних завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів для оцінювання поточної успішності студента

Поточне тестування та самостійна робота		Практичні заняття	Іспит	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
25	25	20	30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів

Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
64-74	D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі. 	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	E	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля,	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу

			- вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	F (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Екологія : навч. посіб. / В. В. Березуцький, Л. А. Васьковець, О. М. Древаль ; за ред. проф. В. В. Березуцького. - Х. : НТУ «ХП», 2016. – 420 с.
2	Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) / Є. Алексєєва [за заг. ред. О. Кравченко] – Видавництво «Компанія “Манускрипт”» – Львів, 2017. – 36 с.
3	Популярний коментар до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» / Є. Алексєєва – Видавництво «Компанія 17 “Манускрипт”» – Львів, 2018. – 60 с.
4	Екологічне право України : курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ«ОЮА» Каракаша І. І. – Одеса : 2020. – 321 с.

5	Участь громадськості в процесі прийняття документів державного планування з питань, що стосуються довкілля (посібник) / Є. Алексеєва, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, С. Шутяк – Видавництво «Компанія «Манускрипт»» – Львів, 2017. – 72 с.
6	Стратегічна екологічна оцінка: посібник/ [уклад.: Г.Б. Марушевський]. К.: К.І.С., 2014. – 65 с.
7	Алексеєва Є. Оцінка впливу на довкілля: Міжнародні стандарти, досвід інших країн і передумови до запровадження нової моделі оцінки впливу на довкілля в Україні та її основні елементи / С. Вихрист, Є. Єндрюшка, Н. Мікуліч, Д. Скрильніков, М. Шимкус – Київ 2018. – 141 с.
8	Стратегічна екологічна оцінка: можливості для громадськості: посібник. – Львів Вид-во «Компанія» Манускрипт», 2017. – 27 с.
9	Справочник по экологической экспертизе проектов / Подред. М.А. Пустовойта. – К.: 2016. – 191с.

Допоміжна література

10	<u>ДСТУ ISO 14040:2013 Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура.</u>
11	Розпорядження КМУ « Про схвалення розроблених Міністерством екології та природних ресурсів планів імплементації деяких актів законодавства ЄС». Урядовий кур'єр. № 78 від 29.04.2015.
12	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля. // Урядовий кур'єр. № 1 від 03.01.2018
13	Постанова КМУ «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля». //Урядовий кур'єр. № 247 від 30.12.2017..
14	Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (від 23.05.2017р.) // Урядовий кур'єр. № 127 від 12.07.2017.
15	Єдиний реєстр оцінки впливу на довкілля. http://eia.menr.gov.ua/
16	Європейська інтеграція у сфері екологічної оцінки: ОВД та СЕО. https://menr.gov.ua/files/docs/news/Broshure_2.pdf

Інформаційні ресурси

17	http://zakon4.rada.gov.ua Офіційний сайт Верховної Ради України
18	http://www.mon.gov.ua Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
19	http://www.menr.gov.ua Офіційний сайт Міністерства екології та природних ресурсів України
20	www.irbis-nbuv.gov.ua Наукова періодика України. Бібліотека ім. В. Вернадського
21	http://sop.org.ua Служба охорони природи – Інформаційний центр
22	http://env.teset.sumdu.edu.ua Науковий центр прикладних екологічних досліджень
23	http://sites.kpi.kharkov.ua/SafetyOfLiving/Htm/Metrzr.htm

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
Іноземна мова	Переддипломна практика
Правознавство	Атестація
Організація контролю та експертиза устаткування підвищеної небезпеки	Переддипломна практика
Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд	Атестація
Безпека виробничих процесів і устаткування	Переддипломна практика
Екологія	Атестація
Промислова екологія	Переддипломна практика

Провідний лектор: доцент, Максименко Олена Аркадіївна

(посада, звання, ПІБ)

(підпис)